

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2016 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II C 1600/15 Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi:

1. nakazał uzgodnienie treści księgi wieczystej o numerze (...), prowadzonej dla stanowiącego odrębną nieruchomość lokalu mieszkalnego numer (...) przy ulicy (...) w Ł., z rzeczywistym stanem prawnym poprzez wykreślenie z działu IV tej księgi wieczystej następujących hipotek wpisanych uprzednio na rzecz wierzyciela hipotecznego - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych:

a. opatrzonej numerem 4 hipoteki przymusowej zwykłej na sumę 1510 zł (jeden tysiąc pięćset dziesięć złotych), wpisanej na podstawie wystawionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych tytułu wykonawczego o numerze H- (...),

b. opatrzonej numerem 5 hipoteki przymusowej zwykłej na sumę 410 zł (czteryście dziesięć złotych), wpisanej na podstawie wystawionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych tytułu wykonawczego o numerze H- (...),

c. opatrzonej numerem 6 hipoteki przymusowej zwykłej na sumę 100 zł (sto złotych), wpisanej na podstawie wystawionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych tytułu wykonawczego o numerze H- (...),

1. umorzył postępowanie w pozostałej części,

2. zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą W. solidarnie na rzecz powodów sumę 2384,50 zł z tytułu kosztów procesu,

3. nakazał zwrócić powodowi P. A. z funduszy Skarbu Państwa – Sadu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi sumę 1015,50 zł uiszczoną w dniu 16 grudnia 2015 roku z tytułu opłaty sądowej od pozwu, zaksięgowaną pod poz. (...)/ (...)

Apelację od powyższego wyroku złożyła pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.. Zaskarżyła wyrok w części to jest w zakresie pkt 1

Skarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 10 ust1 i art. 94 w zw. z treścią art. 74 ustawy o księgach wieczystych i hipotece;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 922 k.c. w zw. z treścią art. 97 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 24 ust 2 i art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,

Powołując się na powyższe podstawy zaskarżenia, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne według norm prawem przepisanych;

W odpowiedzi na apelację powodowie wniesli o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach:

W dziale III księgi wieczystej o numerze (...) są wpisane w szczególności następujące hipoteki przymusowe zwykłe na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych:

- hipoteka o numerze 4 na sumę 1510 zł, wpisana na podstawie wystawionego przez ZUS tytułu wykonawczego o numerze H- (...) z 29 czerwca 2010 roku,
- hipoteka o numerze 5 na sumę 410 zł, wpisana na podstawie wystawionego przez ZUS tytułu wykonawczego o numerze H- (...) z 29 czerwca 2010 roku,
- hipoteka o numerze 6 na sumę 100 zł, wpisana na podstawie wystawionego przez ZUS tytułu wykonawczego o numerze H- (...) z 29 czerwca 2010 roku.

Każdy z wyżej przywołanych tytułów wykonawczych został wydany przeciwko B. A. i dotyczył należności z tytułu opłaty dodatkowej przewidzianej w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

W dniu 12 sierpnia 2014 roku przed notariuszem J. K. został sporządzony akt poświadczenia dziedziczenia po B. A., zmarłym w dniu 7 maja 2014 roku w Ł.. W akcie tym stwierdzono, że spadek po B. A. nabyli: P. A., J. A., A. S. i D. A., po 1/4 części.

Wyżej opisany akt poświadczenia dziedziczenia został zarejestrowany w rejestrze aktów poświadczenia dziedziczenia.

W dniu 17 października 2014 roku ZUS wydał w odniesieniu do każdego powodów decyzje o tym, że powodowie - jako spadkobiercy B. A. - odpowiadają solidarnie za jego zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego oraz Fundusz Pracy w łącznej kwocie 101.969,33 zł.

Powodowie skierowali do ZUS - I Oddział w Ł. pisma datowane na 3 listopada 2014 roku zawierające wnioski o umorzenie należności z tytułu składek nieopłaconych przez B. A..

W dniu 5 marca 2015 roku ZUS wydał w stosunku do każdego z powodów decyzje o umorzeniu należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne (w kwocie 77.634,47 zł), zdrowotne (w kwocie 19.890,85 zł) i Fundusz Pracy (w kwocie 4462,01 zł), co do których uprzednio w dniu 17 października 2014 roku wydano decyzje o solidarnej odpowiedzialności powodów za ich zapłatę.

Powodowie skierowali do ZUS - I Oddział w Ł. pismo datowane na 9 kwietnia 2015 roku, w którym zawarli wniosek o wydanie zaświadczenia stwierdzającego ostateczność wyżej opisanych decyzji z dnia 5 marca 2015 roku, co pozwoliłoby powodom wystąpić o wykreślenie z księgi wieczystej opisanych w pozwie hipotek przymusowych.

W piśmie datowanym na 24 kwietnia 2015 roku ZUS poinformował powodów o tym, że zaświadczenie, o wydanie którego wnioskowali, nie będzie wystawione oraz o tym, iż zaświadczenie zawierające zgodę ZUS jako wierzyciela na wykreślenie z księgi wieczystej wpisów dotyczących hipotek będzie wystawione, o ile w całości wygasną wszystkie wierzytelności zabezpieczone tymi hipotekami, natomiast nadal pozostają wymagalne wierzytelności zabezpieczone hipotekami na kwoty 1510 zł, 410 zł i 100 zł.

Powodowi skierowali z kolei do ZUS - I Oddział w Ł. pismo datowane na 9 czerwca 2015 roku, zawierające wniosek o wydanie na ich rzecz zaświadczenia zawierającego zgodę ZUS na wykreślenie z księgi wieczystej o numerze (...) wszystkich ujawnionych w niej hipotek ustanowionych na rzecz pozwanego.

W skierowanym do powodów piśmie datowanym na 3 lipca 2015 roku ZUS powiadomił powodów o tym, że wystawienie na ich rzecz zaświadczenia, o jakim mowa w art. 100 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, uwarunkowane jest wygaśnięciem całości wierzytelności zabezpieczonych hipotecznie.

W dniu 11 stycznia 2016 roku ZUS - I Oddział w Ł. wystawił dokument zawierający oświadczenie o wyrażeniu zgody na wykreślenie z księgi wieczystej o numerze (...) sześciu hipotek mających zabezpieczać roszczenia ZUS z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego i Fundusz Pracy.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo podlegało uwzględnieniu

Sąd Rejonowy wskazał, iż na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. postępowanie prowadzone w sprawie niniejszej podlegało umorzeniu w zakresie, w jakim powodowie dokonali skutecznego cofnięcia pozwu.

W pozostałym zakresie, tj. co do roszczenia o wykreślenie z opisaney w pozwie księgi wieczystej trzech hipotek mających zabezpieczać wierzytelność przysługującą ZUS z tytułu tzw. opłaty dodatkowej, powództwo podlegało uwzględnieniu.

Sąd meriti powołał się na treść art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. nr 124 z 2001 r., poz. 1361), zgodnie z którym w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym osoba, której prawo nie jest wpisane lub jest wpisane błędnie albo jest dotknięte wpisem nieistniejącego obciążenia lub ograniczenia, może żądać usunięcia tej niezgodności.

Sąd zważył, że niesporne w niniejszej sprawie jest to, że powodowie są spadkobiercami B. A. zmarłego w dniu 7 maja 2014 roku. Przedmiotem sporu między stronami procesu było wyłączenie to, czy z dniem śmierci B. A. wygasło spoczywające na nim zobowiązanie do zapłaty należności objętych wystawionymi przeciwko niemu tytułami wykonawczymi o numerach H- (...), H- (...) i H- (...).

Sąd Rejonowy wskazał, iż wyżej przywołane tytuły wykonawcze dotyczą należności z tytułu tzw. opłaty dodatkowej przewidzianej w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585), w brzmieniu obowiązującym w dacie wystawienia tych tytułów. Przepis ten stanowił o tym, że w razie nieopłacenia składek lub opłacenia ich w zaniżonej wysokości, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może wymierzyć płatnikowi składek dodatkową opłatę do wysokości 100 % nieopłaconych składek. Zgodnie z treścią art. 31 tej samej ustawy, do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio wymienione w tym artykule przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, w tym jej art. 97 § 1, art. 98 § 1 i 2 pkt 1, 2, 5 i 7, art. 100. Art. 97 § 1 Ordynacji podatkowej stanowi o tym, że spadkobiercy podatnika przejmują przewidziane w przepisach prawa podatkowego majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy. Z kolei art. 98 § 1 Ordynacji podatkowej wskazuje na to, że do odpowiedzialności spadkobierców za zobowiązania podatkowe spadkodawcy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku oraz o odpowiedzialności za długi spadkowe. Wreszcie Sąd Rejonowy podniósł, iż art. 100 § 1 Ordynacji podatkowej stanowi o tym, że organ podatkowy orzeka w jednej decyzji o zakresie odpowiedzialności lub uprawnień poszczególnych spadkobierców na podstawie decyzji ostatecznych wydanych wobec spadkodawcy oraz jego zobowiązań wynikających z prawidłowych deklaracji.

Prawidłowa interpretacja wyżej przywołanych przepisów Ordynacji podatkowej przesądza, zdaniem Sądu Rejonowego o tym, że nie znajdują one zastosowania do odpowiedzialności spadkobierców zmarłej osoby za obciążającą tę osobę opłatę dodatkową, którą osoba ta (tj. spadkodawca) została uprzednio obciążona na podstawie decyzji ZUS wydanej w oparciu o art. 24 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.¹ Przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie określają w sposób samodzielny, w jakim zakresie i na jakich zasadach spadkobiercy zmarłego płatnika składek odpowiadają za nieuiszczone przez niego składki. Zakres tej odpowiedzialności spadkobierców określają wyżej przywołane przepisy Ordynacji podatkowej, stosowane odpowiednio z mocy art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zdaniem Sądu Rejonowego ten ostatni przepis - zgodnie z jego wyraźnym brzmieniem - dotyczy jednak wyłącznie należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, natomiast nie dotyczy innego rodzaju należności przewidzianych przez przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w tym także należności z tytułu opłaty dodatkowej przewidzianej w art. 24 ust. 1 tej ustawy. Innymi słowy, przepisy ustawy o

systemie ubezpieczeń społecznych nie przewidują stosowania do należności z tytułu opłaty dodatkowej przepisów Ordynacji podatkowej, w tym także przepisów dotyczących odpowiedzialności spadkobierców.

Nadto Sad Rejonowy podniósł, iż nawet gdyby przyjąć, że pojęcie „należności z tytułu składek” użyte w art. 31 przywołanej wyżej ustawy dotyczy także należności z tytułu opłaty dodatkowej, to należy wskazać, że odesłanie zawarte w tym przepisie do przepisów Ordynacji podatkowej dotyczy art. 97 § 1 Ordynacji podatkowej (tj. przepisu statuującego przejęcie przez spadkobiercę podatnika przewidzianych w przepisach prawa podatkowego majątkowych praw i obowiązków spadkodawcy, a zatem praw i obowiązków wynikających wprost z przepisów prawa a nie z decyzji administracyjnych wydawanych w konkretnych sprawach), natomiast odesłanie to nie obejmuje art. 97 § 4 Ordynacji podatkowej (tj. przepisu, zgodnie z którym art. 97 § 1 Ordynacji podatkowej stosuje się również do praw i obowiązków wynikających z decyzji wydanych na podstawie przepisów prawa podatkowego). Oznacza to, że odesłanie zawarte w art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie obejmuje stosowania art. 97 § 4 Ordynacji podatkowej, a to z kolei przesądza o tym, że odpowiedniemu stosowaniu podlega jedynie art. 97 § 1 Ordynacji, co oznacza, że spadkobierca płatnika składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne nie odpowiada za obowiązki tego płatnika, które nie wynikały bezpośrednio z przepisów prawa lecz z decyzji wydanych w konkretnych sprawach.

Prawidłowość takiej interpretacji przepisów prawa potwierdza treść decyzji wydanych w stosunku do każdego z powodów przez ZUS w dniu 17 października 2014 roku (k. 15-21 akt sprawy), z których wynika, że ustalono solidarną odpowiedzialność powodów wyłącznie za zobowiązania B. A. do zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy lecz nie za zapłatę wyżej opisanej opłaty dodatkowej. W jednym z pism przedsądowych ZUS (k. 33 odwrot) wprost zresztą przyznano, że powodowie za to ostatecznie zobowiązanie B. A. nie odpowiadają.

Niezależnie od powyższych argumentów Sąd meriti wskazał, iż należy podzielić pogląd powodów co do tego, że obowiązek zapłaty opłaty dodatkowej, określonej w drodze decyzji wydanej na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, nie podlega dziedziczeniu jako ściśle związany z osobą spadkodawcy, a to z uwagi na to, iż obowiązek ten ma charakter sankcji administracyjno-karnej. Pogląd mówiący o takim właśnie charakterze opłaty dodatkowej jest utrwalony w orzecznictwie SN (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2004 r., II UK 403/03; z dnia 18 stycznia 2008 r., II UK 98/07), sądów powszechnych (por. wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 18 stycznia 2016 r., VII U 278/15) i został potwierdzony wyrokiem TK z dnia 18 listopada 2010 r. (sygn. akt P 29/09). Skoro opłata dodatkowa ma charakter sankcji administracyjno-karnej, której samo wymierzenie i której wysokość powinna uwzględniać to, czy brak zapłaty składek był zawiniony przez płatnika składek i w jakim stopniu, to nie sposób przyjąć poglądu o dziedziczeniu tego rodzaju zobowiązania przez spadkobierców płatnika składek. Za podstawową zasadę współczesnych demokratycznych porządków prawnych należy uznać to, że wszelkiego rodzaju kary, jako obowiązki prawne ściśle związane z osobą ukaranego, nie podlegają dziedziczeniu przez spadkobierców tej osoby.

Co więcej, skoro z treści art. 98 § 1 Ordynacji podatkowej wynika, że do odpowiedzialności spadkobierców za zobowiązania podatkowe spadkodawcy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku oraz o odpowiedzialności za długi spadkowe, to należy w tym zakresie odpowiednio stosować art. 922 § 2 k.c., zgodnie z którym nie należą do spadku prawa i obowiązki ściśle związane z jego osobą, co dotyczy w szczególności ciężących na spadkodawcy obowiązków wykonania kar o charakterze administracyjnym.

Wyżej przedstawione argumenty, zdaniem Sądu Rejonowego, prowadzą w sposób jednoznaczny do wniosku, zgodnie z którym spoczywający na B. A. obowiązek zapłaty wyżej wskazanych i zabezpieczonych hipotekami przymusowymi opłat dodatkowych na ZUS wygasł z chwilą jego śmierci i nie przeszedł na jego spadkobierców (ani na jakiegokolwiek inne osoby). Z uwagi na treść art. 94 ustawy o księgach wieczystych i hipotece oznacza to, że z datą śmierci B. A. wygasły również trzy wyżej wymienione hipoteki przymusowe, mające zabezpieczać zapłatę przez tę osobę opłaty dodatkowej. Wobec powyższego, powództwo wytoczone w niniejszej sprawie podlegało uwzględnieniu w zakresie, w jakim postępowanie nie zostało umorzone.

Na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych orzeczono o zwrocie na rzecz powoda P. A., połowę uiszczoną przez niego opłaty sądowej od pozwu od tej części roszczenia, co do której powodowie cofnęli pozew. Wartość przedmiotu roszczenia w zakresie, w jakim doszło do cofnięcia pozwu, wynosiła 40.604 zł (co odpowiada podanej w pozwie sumie hipotek, co do wykreślenia których powodowie cofnęli pozew), a zatem zwrotowi podlegała połowa części opłaty sądowej wynoszącej 2031 zł (0,05 x 40604 zł).

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Sąd meriti obciążył pozwanego solidarnie na rzecz powodów, będących współuczestnikami materialnymi, całością poniesionych przez nich kosztów procesu. Pozwany ZUS jest stroną przegrywającą proces w całości, a zatem także w tej części, w której doszło do cofnięcia pozwu, a to dlatego, że powodowie cofnęli pozew na skutek wydania im w piśmie pozwanego datowanym na 11 stycznia 2016 roku (a zatem już po doręczeniu odpisu pozwu pozwanemu) zaświadczenia pozwalającego na wykreślenie z wyżej opisanej księgi wieczystej sześciu spośród dziewięciu hipotek objętych pozwem złożonym w niniejszej sprawie, podczas gdy o wydanie takiego zaświadczenia powodowie zwracali się do pozwanego bezskutecznie jeszcze przed wytoczeniem powództwa, tj. w piśmie datowanym na 9 czerwca 2015 roku (k. 34), co spotkało się z nieuzasadnioną odmową ze strony pozwanego (k. 37).

Na koszty procesu poniesione przez powodów i podlegające zwrotowi przez pozwanego składają się następujące kwoty: kwota 1200 zł z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika powodów będącego adwokatem, kwota 68 zł (4 x 17 zł) z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictw procesowych i kwota 1116,50 zł stanowiąca różnicę między opłatą sądową uiszczoną przez powodów i częścią opłaty podlegającą zwrotowi z uwagi na umorzenie postępowania (2132 zł - 1015,50 zł).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlegała oddaleniu.

Wobec braku sformułowania przez skarżącą zarzutu naruszenia przepisów postępowania, należało odnieść się do zarzutów naruszania przepisów prawa materialnego. Wypada zauważyć, że podniesione zarzuty naruszenia prawa materialnego w istocie nie wskazują dokładnie na czym miałyby polegać ich naruszenie.

Strona pozwana jako pierwszy podniosła zarzut naruszenia przez Sąd meriti art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. nr 124 z 2001 r., poz. 1361), zgodnie z którym w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym osoba, której prawo nie jest wpisane lub jest wpisane błędnie albo jest dotknięte wpisem nieistniejącego obciążenia lub ograniczenia, może żądać usunięcia tej niezgodności. Pozwana nie wskazała natomiast na czym to naruszenie miałyby polegać. Dokonana analiza układu okoliczności faktycznych i prawnych nie uzasadnia zasadności zgłoszonego zarzutu.

Sąd Okręgowy podziela w pełni i przyjmuje za własne rozważania Sądu I instancji w zakresie wzajemnej relacji art. 24 i art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 97 par 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa. Sąd pierwszej instancji zastosował prawidłowo powołane przepisy dokonując, ich poprawnej wykładni. Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego nie doszło do naruszenia w/w przepisów.

Odnosząc się do zarzutu pozwanej naruszenia art. 24 ust 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zgodzić się należy z twierdzeniem strony powodowej, iż wyłączną funkcją opłaty dodatkowej jest zdyscyplinowanie płatników składek na ubezpieczenia społeczne do terminowego opłacania składek w należnej wysokości. Jednoznacznie zważyć należy, iż nie jest zadaniem opłaty dodatkowej „rekompensata, wyrównująca straty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynikające z braku prawidłowego, zgodnego z ustawą opłacania składek. Taką funkcję, poza sankcyjną, można przypisać odsetkom. Należy podzielić zapatrywania strony powodowej, iż opłata dodatkowa stanowi sui generis sankcję za niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązku opłacania składek. W doktrynie przyjmuje się, że dodatkowa opłata jest ciężarem publicznym o represyjnym charakterze. W podobny sposób wypowiedział się Także

uznał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 18.11.2010 r. (P 29/09, OTK-A 2010, Nr 9, poz. 104) podnosząc, że dodatkowa opłata jest rodzajem kary administracyjnej, która pełni funkcję represyjno-prewencyjną (dyscyplinującą), zbliżoną do funkcji kar za wykroczenie lub przestępstwo.

W kontekście powyższych rozważań przejść należy do zarzutu strony pozwanej naruszenia treści art. 922 § 2 k.c. Zdaniem Sądu Okręgowego jeżeli przyjąć, że opłata przewidziana w art. 24 u.s.u.s. jest karą administracyjną, to zgadzając się z Sądem meriti zważyć należy, iż nie podlega ona dziedziczeniu. W myśl art. 922 § 2 k.c. nie należą do spadku prawa i obowiązki zmarłego ściśle związane osobą spadkodawcy. Nie można zgodzić się z twierdzeniem pozwanego, iż dodatkowa opłata stanowi dług spadkowy. Wynika to z tego, że opłata dodatkowa w myśl w/w ustawy jest karą nałożoną na zmarłego pana B. A., a polski ustawodawca nie przewiduje dziedziczenia orzeczonych kar. Reasumując, również zarzut naruszenia przez Sąd meriti art. 922 k.c. uznać należy za niezasadny.

Analiza prawna prowadzi do przekonania, iż Sąd meriti prawidłowo uznał, iż wierzytelność pozwanego wobec spadkodawcy o zapłatę dodatkowej opłaty wygasła z chwilą śmierci poprzednika prawnego powodów. Należy zgodzić się ze stroną powodową, iż w razie śmierci dłużnika i braku dłużnika osobistego wierzytelność zabezpieczona hipoteką wygasa, a skutkiem tego jest wygaśnięcie zabezpieczających tę wierzytelność hipotek przymusowych. W tym miejscu podkreślić należy, iż wynika to ze ścisłego związku pomiędzy hipoteką a wierzytelnością, którą zabezpiecza. Akcesoryjność hipoteki sprowadza się natomiast do tego, że hipoteka może istnieć tylko wówczas, jeżeli istnieje wierzytelność. Analiza akt sprawy wskazuje, że powodowie nie ponoszą odpowiedzialności osobistej za tę dodatkową opłatę. Tym bardziej niezrozumiałe wydaje się być stanowisko pozwanego, który zmierza do wyegzekwowania wierzytelności, która faktycznie już nie istnieje, uznając powodów za dłużników rzeczowych. Strona pozwana wywiodła możliwość egzekwowania przedmiotowej należności z nieruchomości, na której została ustanowiona hipoteka przymusowa z art. 74 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Pozwany zarzucił Sądowi naruszenia art. 74 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Sąd Okręgowy nie dopatrywał się w działaniu Sądu I instancji naruszenia w/w przepisu. Wierzytelność zabezpieczona hipoteką wygasła, co w konsekwencji sprowadza się do tego, iż pozwany nie może skutecznie egzekwować nieistniejącej wierzytelności. Sąd podziela stanowisko strony powodowej, iż ochrona wierzyciela przewidziana w art. 74 ustawy o księgach wieczystych i hipotece dotyczy zupełnie innego stanu faktycznego niż ten, z którym mamy do czynienia w niniejszej sprawie, ponieważ w przedmiotowej sprawie wierzytelność pozwanego wygasła.

Mając powyższe na uwadze należało orzec jak w pkt 1 sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., zasądzając na rzecz powodów koszty zastępstwa procesowego postępowaniu apelacyjnym. O wysokości wynagrodzenia orzeczono na podstawie § 10 pkt 1 w zw. z § 5 pkt 8 w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015 poz.1800).

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt 2 sentencji.